

حسین حسینی زنجانی

سرفوشت رقت بار اطفال

بعد از طلاق!

در آلمان غربی در هر ۷ دقیقه يك طلاق روی می دهد و در نتیجه
۵۰۰ کودک از دامان پر مهر پدر و مادر محروم می گردند؛ جبراند

رود والدین سعی می کنند با هزار حقه و نیرنگ ،
کودک را طرف خود بکشانند ! بداست که چنان
فرزندانی کمتر احساس آرامش می کنند ، کودکان
کوچکتر ، اغلب بگونه تنهائی می روند و صحنه های
اختلاف و نزاع و کیفیت جدائی پدر و مادر خود را
در ذهن خود مجسم کرده ، و در خود احساس کمبود
می کنند و در نتیجه غم و غصه ، سراسر وجود آنها را فرا
می گیرد و چه بسا با امراض گوناگون مبتلا می شوند.
و اطفال بزرگتر نیز برای دفع ناراحتی ، بدوستان و یا
با موزی پناه می برند که غالباً صبر بحال آنها می باشد.
دلیل آن نیز واضح و روشن است زیرا کودکان
برداشتی که از اطلاق دارند غیر از آن برداشتی است
که پدر و مادر از آن دارند.

اگر آماره و ننگ طلاق در معالک دیگر جهان از
حسب ایران را (چنانکه مقداری از آماره آنگیم)
به آماره بالا اضافه کنیم این نتیجه نوح بدست می آید
که هر از آن کودک که باستی در سابق صبیبتد مهر و
محبت پدر و مادر بر شد طبیعی خود ادامه دهند در
نتیجه طلاق ، در يك پسران اسفناك روحی و جسمی
فرا می گیرند و در عطف هر طلاق حد اقل يك بازنده
دارد و آن گاهی شوهر و عری از اوقات مادر ، و نكن
اغلب ، بازنده اصلی صحنه طلاق بچه هستند.
هنگام طلاق اغلب پدران و مادران چنان تفری
از یکدیگر دارند که بدون هیچ دلیل ناصح می خواهد
از یکدیگر جدا شوند و کودک در این میان ، در دست
مثل توپ بازی است که از این دست بآن دست می-

کودکان درین حال کمی خواهند از مهر و محبت پدر و مادر خود بهره مند گردید مابقی هفتاد و هشتاد و هشتاد و نود و یک نفر بکودکها دوست دارند و لیکن بعد از طلاق این بنای فکری اطفال، بکلی برهم میخورد و نه تنها از مهر و محبت یکی از آنها یا هر دو محروم می شود بلکه در صبر خویش اطمینان حاصل میکنند که پدر و مادرشان از اول بکودکها دوست نداشته اند و آنگاه ازین حقیقت تلخ باختم می شود که استناد کلی گویند از زندگی - مهر - محبت و خلاصه پایه و اساس بنای روحی آنها متزلزل می گردد و ازین مآل آنرا زندگی زناشویی آینده خود آنها نیز در معرض مخاطره قرار می گیرد.

از این رو عیب بظرف می رسد وقتی می بینیم کودکانی که تا سن ده سالگی در آغوش پدر و مادر خود وضع آرام و اعتمادی داشته و کودکانی سالم بوده اند بعد از طلاق و ازین بکودکها که تا پیش ازین روحی و جسمی و اخلاقی در سلامت بوده اند، تبدیل به بولدگانی در عالمه و گرفتاریهای مادی می شوند.

اکثر روانشناسان برای آینده این اطفال که از مهر پدر و مادر محروم می گردند، نگران هستند و چنین دارند که نگران باشند برای اینکه روح اطفال بسیار حساس می باشد.

جدائی پدر و مادر بر روی کودک بک اثر آبی زودگذر نیست بلکه مثل یک بسم ماهی است که مدتها بعد از آن را می شود و این ماهی مهربان در روح و جسم و طرز تفکری ایجاد کرده، خطه عطش بر تلامذ در زندگی آینده او خواهد بود و از روانشناسانی که زندگی این نوع کودکان را بعد از طلاق مورد

مطالعه فرار داده اند. معتقدند که امکان جدائی در باره آنها بعد از تشکیل خانواده ۳ برابر بیشتر از دیگران است.

از نتیجه تحقیقات معلوم شده است که جدائی پدر و مادر چه آثار سوئی در تکامل فرزند می گذارد؟ یک روانشناس کودک با مطالعه دقیق نوشته این اشکالات را در کودکان کم سنی که پدر و مادرشان از یکدیگر جدا شده اند در یاد:

- ۱- ترس بدون دلیل
- ۲- بی خوابی
- ۳- تجاوز بکودکان
- ۴- اختلال در تغذیه
- ۵- لکنت زبان.

کودکان در بیشتر علاقه بر اشکالات بالا، ناراضی های دیگری دارند از قبیل:

- ۱- عقب ماندگی در مدرسه
- ۲- سرگرمی های غلطی و مضروبانه و بیگانه مخدر و بامس و ناهنجاری و شکست در صحنه زندگی آینده و غیر اینها و اینها را اکثر والدین بخصوصی مادران ناخود آگاه، خود را ملامت می کنند که با جدائی آنها کودکان ناراحت شده است و روحی روحی شدیدی دیده است و چون مثل دانه آتشی بجوی جبران کند، نسبت به تعمیم و تربیت و سبخت گیری نکرده، حسن ترجم دارند و می خواهند همه آرزوهای او را بر آورند و وسعتی خود آشیانه گرمی را که از او گرفته اند با دادن هدایای فراوان جبران کند ولی غالب ارباب که این نوع رویه، تنها آن صریح سهمگین روحی وارده در جیرانی کند بلکه کودک را اوس و ترمز آورده بهیچ وجه نتواند نفس

خود ندانسته رسمی شود.

اخطار لازم

از این رو لازمست بدانند و مادرانی که از یکدیگر طلاق گرفته اند برای سلامت روح و عقل و حفظ تعادل روحی کودکان خود، دستورهای زیر را حتماً بخار و یاد:

۱- سرد کودکان است شوهر و همسر طلاق گرفته خویش حداقل در باره ای از موالع و اربابیت ظاهر بر من و اطفال بیخج دهد و احساسات منفی خود را خدا با کنترل کند و از هم جدا شده بدگویی ننماید و در زندگی خود را بر عهد او تحریک نکند.

۲- کودک را بتوان حره و سلامتی بر نفس خود دستور انتقام گرفتن از او مورد استفاده قرار ندهد زیرا کودک بر اثر طلاق خواهد خواست بر زمین خورده و در وحش شدیداً آسیب دیده است از وقت نظام گرفتن توسط کودک بیشتر وادار نمیکنند.

۳- و از طریق هر چه باشد کودک، بدو با مادری را که دوست داده است در تقابل دوست دارد آنوقت بدستور کسی که سرپرستی وی را به عهده گرفته وجود شود و در اشخص بداند، باور خاص کند و بجای محبت دلدل حساس خود احساس ابروت کند، پذیرفتن این

تغییرات اجباری و تحمیلی در مسأله احساسات شیوه زندگی، شخصیت، سر خود و دیگران تحصیل و حتی تدریس او نیز از برای ناگوار و مخرب بجای می گذارد و حتی ممکن است قبل از هر کس دیگر نسبت به شخص خود زندگی کینه و نفرت پیدا کند.

۱- کودک را این طور تربیت کنید

۳- پدر و مادر هر چه از یکدیگر جدا شده اند، لیکن لازمست مثل سابق بر طاقبت پدر و مادری خود عمل کنند. اجرائی بر دستورهای پدر و مادر است ولی علاقه به سعادت فرزندان که هر یک از مادری طالب آن می باشد لزوم عین با خود احساس می کنند و اسلام نیز در این باره دستورهای آگهی دارد و روانشناسان اولین کار را بهیچ پیمان و مادری که از هم دیگر جدا شده اند، توصیه می کنند چنانکه اکثر والدین در صورت جدائی روانشناس میگویند: «باید در روش هر ممکنست تراضی باشد. زندگی زناشویی موفقیت کس میکند ولی با تضرع و وجود گذشتگی، محقق می تواند یکسب یک طلاق موفق نائل شوند. این طلاق موفقیت آمیز، آینده فرزندان آنها را تأمین می کند. روش هر طلاق داده باشند دادن گذشته بزرگوار می باشد مادری که در زندگی زناشویی با آن بوده است بخوبی می تواند اثرات مطلوب آوردن سهمگین طلاق را از ذهن و ضمیر کودکان خود دور بدارد و این کار را می گویند طلاق موفق» (۱)

تا اینجا مسأله را از جنبه عاطفی و انسانی مورد بررسی قرار دادیم اینک لازمست بررسی این مسأله بر دایره که تکلیف اطفال بعد از طلاق از نظر قوانین اسلامی و فقهی چیست؟ و اینکه مسأله تربیت و نگاهداری آنها در چه کسی باید بماند و بکیر و پداری مادری هر دو آنچه مسوولیتها را بر این مورد دانست، تحصیل آنها را به صورت جدا در شماره آید می خواهد.